

Otto Hedenmo
Utvecklingsavdelningen
010-223 64 73
otto.hedenmo@lansstyrelsen.se

Yttrande om Förslag till strategi för ökad användning av solex (ER 2016:16) samt Förslag till heltäckande solexstatistik (ER 2016:20)

Länstyrelsen i Jönköpings län, i fortsättningen Länstyrelsen, har fått möjlighet att lämna yttrande över Förslag till strategi för ökad användning av solex (ER 2016:16) samt Förslag till heltäckande solexstatistik (ER 2016:20).

Sammanfattning

Länstyrelsen välkomnar Energimyndighetens Förslag till strategi för ökad användning av solex och Förslag till heltäckande solexstatistik. Ambitionen i förslagen går ut på att utveckla den svenska solexmarknaden med förenkling och kunskapshöjning som ledord. Förenkling och harmonisering av regelverket skulle underlätta processen i införskaffandet av ett solexsystem och en kunskapshöjning skulle skapa fler motiv till att faktiskt besluta sig för att genomföra en.

Om Sverige ska uppnå målet att vid år 2040 enbart producera förnybar el och att solexen ska motsvara 5-10 procent av den produktionen, är det viktigt att inte sända ut fel signaler till solexmarknaden. SolROT-avdraget behöver minst motsvara det investeringsstöd som det ersätter, gärna ett ännu större ekonomiskt stöd. Detta för att undvika den avtagande utvecklingen som andra länder fått vid indragna subventioner. I Energimyndighetens förslag ska solROT-avdraget motsvara 15 procent av systemkostnaden, vilket innebär en sänkning med 5 procent av dagens investeringsstöd. Länstyrelsen menar att det sänder ut fel signaler i solexutbyggnaden. Om solROT-avdraget införs bör detta alltså vara högre än de 50 procenten som föreslås.

Synpunkter

I målet att Sverige 2040 ska vara ett land med 100 procent förnybar elproduktion är utvecklingen av den svenska solexmarknaden en viktig pusselbit. Potentialen finns då solinstrålningen i landet är förhållandevis hög samt att arealer i form av takytor och fasader i dagsläget är outnyttjade. Den

Årliga installerade effekten i Sverige har ökat kraftigt de senaste åren, men för att målbilden ska nås där solesanvändningen ska gå från 0,1 procent, av den totala elanvändning, till de 5 -10 procent som Energimyndigheten menar så behövs en välutvecklad strategi.

Solelsmarknaden har varit i förändring under de senaste åren, med sjunkande priser på solelspaneler, förändringar i stödnivåer och skattesatser. En föränderlig marknad innebär en osäkerhet för kunderna, vilket kan resultera i en ovilja att investera. En trygg och harmoniserad solelsmarknad bör eftersträvas då tydlighet och enkelhet i investeringen är central för att soles ska installeras på såväl befintliga som tillkommande byggnader.

Länsstyrelsen är av uppfattningen att regelverket borde förenklas för samtliga aktörsgrupper, men i synnerhet för privatpersoner som vill installera och för mindre anläggningar. Att fokusera på att få ut fler små solesanläggningar istället för ett mindre antal stora har en större påverkan på solesutbyggnaden i landet då fler anläggningar skulle finnas tillgängliga för allmän beskådan. Flertalet studier pekar på att anledningen till att solesanläggningar installeras i första hand beror på lokal påverkan. Detta märks även på de investeringsstödsansökningar som inkommer till Länsstyrelsen, områden med en första stödansökan innebär ofta att flera följer.

Länsstyrelsen genomför just nu ett projekt för att uppmuntra solesbyggnationer genom en kunskapshöjning för fastighetsägare av flerbostadshus i Jönköpings län. Anledningen till att en stor del av denna aktörsgrupp inte investerat i soles är i första hand bristen på kunskap. Kunskap vad soles skulle innebära för deras fastigheter och framförallt hur de genomför en installation.

FÖRSLAG TILL STRATEGI FÖR ÖKAD ANVÄNDNING AV SOLEL (ER 2016:16)

Energimyndigheten föreslår att en målgruppsanpassning med avseende på anläggningseffekt, samt en harmonisering av regelverket, skulle förenkla investeringsprocessen och dessutom snabba på stödutbetalningar. Länsstyrelsen är av åsikten att om detta ska bli det önskvärda resultatet krävs tydlig information om vad dessa olika målgruppsindelningar innebär, annars riskerar målgrupperna att bara bli ännu en variabel att hålla reda på för aktörer på solelsmarknaden. Energimyndighetens förslag att målgruppsanpassa efter anläggningens installerade effekt visar tydligt på vilken målgrupp som solesaktören tillhör, men de stöd som finns tillgängliga skiljer i sin tur på privatpersoner och företagsaktörer.

Att fasa ut investeringsstödet för privatpersoner till förmån för solROT, skulle kunna vara en god idé. Det kommer antagligen förkorta utbetalningstiden för investeringsstöd till såväl företag som privatpersoner och därmed göra att fler väljer att söka stödet. En komplikation här blir

dock, som stycket ovan nämnde, att stöd och skattelättnader inte bara skiljer på målgrupperna som presenteras i rapporten utan nu även mellan företag och privatpersoner. Huruvida detta förenklar eller försvårar för solesinvesteringarna är svårt att avgöra. SolROT-stödet får inte riskera att bli ännu en variabel för solesinvesteringarna att hålla redan på. Detta skulle innebära att tröskeln bara blir högre för att komma in på solesmarknaden. Det optimala skulle vara att investeringsstödet bestod för såväl privatpersoner som företag, men att privatpersoner fick sitt stöd utbetalat omedelbart.

Införandet av ett solROT-avdrag skulle antagligen välkomnas av många privatpersoner då utbetalningen sker snabbare, enklare och med en högre säkerhet än investeringsstödet. Däremot motsvarar Energimyndighetens förslag om ett solROT-avdrag inte dagens investeringsstöd. Investeringsstödet för privatpersoner innebär idag ett stöd på 20 procent av den totala systemkostnaden. Energimyndighetens förslag på ett solROT-avdrag motsvara dock bara ett stöd på, beroende på installationskostnaden, i bästa fall 15 procent av den totala systemkostnaden. En sänkning av stödet för privatpersoner ger fel signaler och om målet är en omfattande utbyggnad av soles i Sverige bör solROT-avdraget vara större än de föreslagna 50 procenten av installationskostnaden. Energimyndigheten presenterar i sin underlagsrapport ER 2016:23 hur andra länders solesutbyggnad sjunkit då en osäker marknad bidragit till indragna eller sänkta subventioner. För att solesutbyggnaden i Sverige ska fortsätta sin positiva trend anser Länsstyrelsen att en sänkning av stödet till privatpersoner inte är att rekommendera.

För att få ta del av dagens ROT-avdrag får byggnaden inte vara äldre än fem år. Huruvida detta ska gälla för det föreslagna solROT-avdraget framgår dock inte av rapporten. Länsstyrelsen är av åsikten att byggnadens ålder inte ska påverka huruvida privatpersonen är berättigad till ett stöd. Om Sveriges nybyggnationer ska behöva vänta fem år för att ta del ett solROT-avdrag kommer detta medföra en tröghet på solesmarknaden som inte bör uppmuntras.

Länsstyrelsen uppmuntrar förslagen om att vidare utreda solesens påverkan på elkvaliteten i lokalnäten, samt elkvaliteten i gränspunkterna mellan lokal- och regionalnät. Solesen är pålitlig och levererar när effekttoppen är som högst, men utredningar rörande hur elnätet påverkas när efterfrågan förändras skulle ge en tydligare bild av hur utbyggnaden bör fortskrida. Dessutom bör dessa studier kopplas till den utökade användningen av batterier och hur dessa kan användas för att bevara goda elkvalitet.

Länsstyrelsen välkomnar och uppmuntrar förslaget att det med en förenkling av regelverket även följer en information och kunskapshöjning. En nationell informationsplattform kopplad till Energimyndigheten, eller möjligtvis en extern webbplats, skulle förenkla genomförandet av att

installera ett solesystem om plattformen skulle vara heltäckande och pålitligt. Länstyrelsen anser dock att det finns ett intresse av att plattformen även är lokalt förankrad då det i genomförandet av solesinstallationer medverkar många regionala och lokala aktörer, som VVS-firmor och lokala energibolag. Plattformen når antagligen störst effekt om information om de lokala förutsättningarna går att få, exempelvis en listning av verksamma aktörer inom ett visst område, specifika bygglovsregler, etc. För att bevara pålitligheten krävs det dock att denna information håller sig uppdaterad.

Länstyrelsen anser att Energimyndigheten även bör se över redan etablerade kanaler för att få ut information om solespotential. En sådan kanal skulle vara Boverkets energideklarationer. I dessa finns utrymme för den tillfrågade energiexperten att ge förslag på energieffektiviserande åtgärder. Här skulle en enklare beräkning kunna genomföras för hur mycket solet taket på fastigheten kan producera. Detta skulle ge ett riktvärde till en fastighets solespotential och därmed hur fastigheten kan få ner sina elutgifter. Sådan information skulle plantera idén om solet hos en stor del av landets fastighetsägare, vilket skulle vara en enorm spridningsplattform.

FÖRSLAG TILL HELTÄCKANDE SOLELSTATISTIK (ER 2016:20)

Länstyrelsen håller med Energimyndigheten om att det finns en stor brist i det statistiska materialet rörande solceller, även om det finns många befintliga register att rapportera in sin statistik till. Länstyrelsen har också genomfört en kartläggning över antal installationer och installerad effekt, men även i denna finns en osäkerhet i vilka värden varje nätägare använder sig av. Något som varit vanskligt att erhålla i Länstyrelsen kartläggning har varit vilken typ av fastighet solesinstallationen varit placerad på. Detta går endast att erhålla genom Boverkets databas Svanen, men inte med enkelhet.

Länstyrelsen är likt Energimyndigheten av den åsikten att det vore onödigt att utarbeta en nationell solcellsdatabas om det finns möjlighet att ansluta solcellsstatistiken till den kommande ”tjänsthubben”. Däremot bör det fastslås huruvida de tekniska data som efterfrågas rörande solkraft, kan och kommer erhållas genom ”tjänsthubben”.

Länstyrelsen står bakom Energimyndighetens förslag till insamlande av information innan tjänsthubben satts i drift. Detta då Energimyndighetens undersökning visar på att insamlandet ger en hög upplösning av statistiken, samtidigt som uppgiftslämnarbördan blir låg.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har landshövding Håkan Sörman beslutat och projektledare Otto Hedenmo varit föredragande, samt avdelningschef Karin Hermansson närvarit.

Håkan Sörman
Landshövding

Otto Hedenmo
Projektledare